

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. V. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. spalio 11 d. Nr. 242-435

Vilnius

Lietuvos bankas gavo L. V. (toliau – pareiškėja) atstovaujančio advokato E. B. (toliau – pareiškėjos atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. vasario 24 d. tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimas GJELT Nr. (*duomenys neskelbiami*)) (toliau – draudimo sutartis), kurios neatskiriama dalis yra Transporto priemonių savanoriškojo draudimo taisyklės Nr. 049 (toliau – Taisyklės) ir kuria buvo apdrausta pareiškėjai nuosavybės teise priklausanti transporto priemonė „Audi Q7“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*).

2017 m. balandžio 25 d. draudikas iš pareiškėjos gavo pranešimą apie apgadintą pareiškėjos automobilį ir gauto pranešimo pagrindu pradėjo žalos bylos Nr. (*duomenys neskelbiami*) administravimo procedūras.

2017 m. birželio 7 d. draudikas sudarė pareiškėjos transporto priemonės remonto sąmatą ir nustatė, kad pareiškėjos apgadintos transporto priemonės remonto išlaidos, išskaičius nusidėvėjimą ir besąlyginę išskaitą, yra 4 918,62 Eur (be PVM).

Kadangi pareiškėja nesutiko su draudiko apskaičiuotu nuostolio dydžiu, kreipėsi į kilnojamojo turto vertintoją Eugenijų Laurinčiuką, pastarasis parengė Kelių transporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Vertinimo ataskaita). Šioje Vertinimo ataskaitoje turto vertintojas nustatė, kad pareiškėjos transporto priemonės remonto išlaidos yra 6 042,78 Eur (be PVM).

Draudikas, vadovaudamasis Taisyklių sąlygomis, atsisakė perskaičiuoti pareiškėjos patirtą žalą pagal Vertinimo ataskaitoje nustatytą žalos dydį ir 2017 m. birželio 27 d. pareiškėjai išsiuntė raštą Nr. (*duomenys neskelbiami*) dėl apskaičiuoto nuostolio dydžio, kuriame pateikė prašymą pateikti atsiskaitomosios banko sąskaitos numerį, kuris buvo reikalingas tam, kad draudikas galėtų išmokėti draudimo išmoką.

2017 m. liepos 21 d. pareiškėjai pateikus banko atsiskaitomosios sąskaitos rekvizitus, 2017 m. liepos 27 d. draudikas, įvertinęs visus surinktus duomenis, nusprendė iš apskaičiuoto 4 918,62 Eur nuostolio išskaičiuoti 111,02 Eur už nesumokėtas draudimo įmokas ir pareiškėjai išmokėti 4 807,60 Eur draudimo išmoką. Pareiškėja su draudiko nustatytais nuostoliais ir apskaičiuota draudimo išmoka nesutiko, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjos atstovas prašo, kad draudikas visiškai kompensuotų eismo įvykyje patirtą žalą. Pareiškėjos atstovo teigimu, draudikui pateikta Vertinimo ataskaita yra sudaryta pagal Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą ir pagal šiame įstatyme apibrėžtą Turto ir verslo vertinimo metodiką, kurioje yra reglamentuojama tarptautiniuose vertinimo standartuose ir Europos vertinimo

standartuose nustatytų turto ir verslo vertinimo metodų šiuose standartuose nustatytais vertinimo atvejais taikymo Lietuvos Respublikoje procedūros ir tvarka. Dėl šios priežasties, pareiškėjos atstovo nuomone, turto vertintojas įstatymo leistinu metodu nustatė pareiškėjos automobilio atkūrimo išlaidas.

Pareiškėjos atstovo teigimu, pateikta Vertinimo ataskaita yra teisėtas ir teisingas rašytinis įrodymas, turintis juridinę galią. Dėl šios priežasties tol, kol turto vertintojus prižiūrinti įstaiga nėra nustačiusi jos neatitikties teisės aktų nustatytiems reikalavimams ir (arba) kol ji nėra nuginkčyta teisme, ji yra teisėta ir ja turi būti vadovaujama, nustatant pareiškėjos patirtus nuostolius. Pareiškėjo atstovo nuomone, pareiškėjos automobilio „Audi Q7“ atkuriamoji (remonto) vertė po 2017 m. balandžio 21 d. draudžiamojo įvykio, įvertinus nusidėvėjimą, yra 6 042,78 Eur (be PVM).

Pareiškėjos atstovas taip pat nurodo, kad pareiškėja informavo apie tai, kad kreipsis į turto vertintoją, kad būtų nustatytas realus žalos dydis, tačiau draudikas ignoravo šį pareiškėjos pranešimą, nederino jo su pareiškėja, tik informavo, kad Vertinimo ataskaita neturės įtakos draudiko sprendimui, o tai prieštarauja Taisyklių 11.1.6 papunkčiui. Pareiškėjos atstovo teigimu, toks draudiko elgesys, kad tik jis gali nustatyti ir įvertinti automobilio atkūrimo išlaidas, pažeidžia pareiškėjos, kaip vartotojos, teises, o draudiko Taisyklių sąlygos, suteikiančios teisę tik jam vienam įvertinti žalą pagal draudiko nustatytus ir tik jam žinomus įkainius, yra nesąžiningos.

Be to, pareiškėjos atstovas prašyme nagrinėti vartojimo ginčą taip pat nurodė, kad draudikas netinkamai vykdė tiek įstatyme, tiek ir draudimo sutartyje nustatytas prievolės – tinkamai ir laiku nustatyti teisingą draudimo išmokos dydį, todėl draudikui kyla civilinė atsakomybė, kuri yra pagrindas atlyginti pareiškėjos automobilio remonto vertinimo išlaidas bei kompensuojamąsias palūkanas.

Atsiliepime į pareiškėjos atstovo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos atstovo reikalavimais ir prašo juos atmesti. Draudikas nurodo, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis bei Taisyklių nuostatomis. Draudikas nurodė, kad savo sprendimą nesivadovauti Vertinimo ataskaita grindžia tuo, kad draudimo sutartinius santykius reglamentuojančios teisės normos ir pati draudimo sutartis numato, kokią žalą ir kokia apimtimi atlygina draudikas. Draudiko teigimu, jis, atsižvelgdamas į Taisyklių nuostatas, pagrįstai žalos dydį apskaičiavo pagal bendradarbiaujančios įmonės UAB „Autojuta“ („Audi“ markės atstovas Lietuvoje) nustatytas automobilio remonto išlaidas.

Draudikas taip pat teigia, kad „nepriklausomas turto vertintojas, apskaičiuodamas pareiškėjos automobiliui padarytos žalos dydį, nesivadovavo nei draudimo sutarties sąlygomis, kurios nustato, kokiais kriterijais vadovaujantis apskaičiuojama draudimo išmoka (jog turi būti remiamasi draudiko nustatytais dalių bei remonto darbų įkainiais ir laiko normatyvais), nei sutarčių vykdymo ekonomiškumo principu, kadangi žalos dydį apskaičiavo atsižvelgdamas ne ekonomiškiausią galimą, o į brangiausią automobilio remonto variantą, t. y. laikė, kad automobilio remontui bus naudojamos naujos originalios detalės pritaikius joms nusidėvėjimą, nors šio fakto jis pagrįsti negali, nes automobilio remontas neatliekamas. Taip pat pažymėtina, kad už originalias detales pareiškėja turėtų mokėti visą jų kainą, o draudikas kompensuotų detalių vertę, išskaičius nusidėvėjimą. Taigi nepriklausomo turto vertintojo pateikti automobilio kaštų skaičiavimai yra tik teoriniai ir nepagrindžia fakto, kad automobilio remontas būtų atliktas būtent už tokią kainą, kai, tuo tarpu, draudiko apskaičiuotas žalos dydis pagrįstas jo bendradarbiaujančių remonto įmonių UAB „Trimekta“, UAB „Automašinių dažymas“ ir UAB „Aurorigeka“ konkrečiomis atstatomojo remonto sąmatomis.“ Dėl šios priežasties draudiko mano teisingai ir pagrįstai apskaičiavęs draudimo išmoką, o pareiškėjos atstovo prašymas išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitą, turėtų būti atmestas kaip neatitinkantis draudimo sutarties nuostatų.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d.

nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Tarp pareiškėjos ir draudiko ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo perskaičiuoti draudimo išmoką pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas transporto priemonei atkurti (suremontuoti) reikalingas išlaidas ir dėl draudimo sutarties sąlygų, įtvirtinančių draudimo išmokos apskaičiavimo, kai dėl draudžiamąjo įvykio sugadinta transporto priemonė nėra remontuojama, nuostatas, pareiškėjai privalomumo ir taikymo.

Dėl draudimo sutarties sąlygų, įtvirtinančių draudimo išmokos apskaičiavimo, kai dėl draudžiamąjo įvykio sugadinta transporto priemonė nėra remontuojama, nuostatas, privalomumo ir taikymo

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje yra numatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Pagal CK 6.156 straipsnio nuostatas, šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Teisėtai sudaryta sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Svarbu pažymėti, kad tarp šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Pažymėtina, kad pareiškėja, sudarydama draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, susijusius su apdrausta transporto priemone, nuo galimos žalos, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, kaip apskaičiuojama draudimo išmoka. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjos ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Taisyklių 11.1.6 papunktyje įtvirtinta, kad jei draudėjas ar draudėjo atstovas atsisakė remontuoti transporto priemonę draudiko nurodytose remonto dirbtuvėse ir (arba) draudėjas užsakė nepriklausomų turto vertintojų paslaugas, raštu to nesuderinęs su draudiku, ir (arba) nepateikia remonto išlaidas patvirtinančių dokumentų arba transporto priemonė nebus remontuojama, nuostolis bus apskaičiuojamas pagal draudiko nurodytų remonto dirbtuvių nustatytus detalių bei remonto įkainius ir laiko normatyvus.

Vertinant pareiškėjos atstovo teiginius, kad Taisyklių 11.1.6 papunktyje įtvirtintos sąlygos yra nesąžiningos ir pažeidžia pareiškėjos, kaip vartotojos, teises, pažymėtina, kad, remiantis CK 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu ir sutarties, kaip šalių susitarimo, samprata, sutarties šaliai gali būti privalomos tik tos sutarties sąlygos, su kuriomis ji sutiko, t. y.

dėl kurių ji išreiškė savo valią. CK 6.185 straipsnio 2 dalyje ir 6.992 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad standartinės sutarties sąlygos yra kitai šaliai privalomos, jeigu buvo sudaryta tinkama galimybė su tomis sąlygomis susipažinti. CK 6.992 straipsnio 2 dalis įpareigoja draudiką sudaryti sąlygas suinteresuotiems asmenims viešai susipažinti su draudimo rūšies taisyklėmis, o prieš sudarant draudimo sutartį – įteikti jų kopijas draudėjui.

Nagrinėjamu atveju nebuvo nustatyta aplinkybių, kad teisės aktuose nustatyti draudikui keliami reikalavimai supažindinti draudėją su Taisyklių sąlygomis nebuvo vykdomi. Be to, pažymėtina, kad pareiškėjos atstovas neginčijo pareiškėjos supažindinimo su draudimo sutarties sąlygomis aplinkybių. Darytina išvada, kad pareiškėja galėjo protingai tikėtis, kad į sutartį bus įtrauktos tokios sąlygos, todėl nėra pagrindo tarp šalių sudarytos draudimo sutarties sąlygų pripažinti pažeidžiančiomis sutarties šalių interesus vartotojos nenaudai ir jomis nesivadovauti. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėja, sudarydama draudimo sutartį, sutiko su visomis Taisyklių, kurios yra sudėtinė draudimo sutarties dalis, nuostatomis, tarp jų ir nuostatomis dėl draudimo išmokos apskaičiavimo, todėl, remiantis nurodytomis aplinkybėmis, nėra pagrindo teigti, kad Taisyklių sąlygos pareiškėjai nėra privalomos ir neturėtų būti taikomos.

Dėl draudimo išmokos dydžio

Atsižvelgiant į turto draudimo kompensacinę paskirtį, pažymėtina tai, kad asmens patirtą žalą būtina tiksliai įvertinti, siekiant, kad draudiko mokama draudimo išmoka atlygintų tiek, kiek asmuo iš tikrųjų prarado. Draudimo teisiniuose santykiuose įgyvendinamas CK 6.251 straipsnyje įtvirtintas visiško nuostolių atlyginimo principas ne tik suteikia nukentėjusiam asmeniui teisę reikalauti visiško nuostolių atlyginimo, bet ir numato, kad asmeniui neturi būti atlyginama daugiau žalos, nei jis patyrė dėl draudžiamąjį įvykių. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015 konstatavo, kad žalos atlyginimas, laikantis visiško nuostolių atlyginimo principo, iš esmės reiškia, jog sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo privalo būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustatius mažesnę už tikruosius nuostolius žalą, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita.

Vertinant ginčo šalių pateiktus įrodymus ir aplinkybes, pažymėtina, kad pareiškėjos atstovas kreipimėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos nepakanka automobiliui suremontuoti. Dėl šios priežasties pareiškėjos atstovas Lietuvos banko prašo rekomenduoti draudikui išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą vadovaujantis pareiškėjos pateikta Vertinimo ataskaita, kuri, pareiškėjos atstovo nuomone, yra teisėtas ir teisingas rašytinis įrodymas, turintis juridinę galią.

Vertinant tai, ar draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos dėl automobilio sugadinimų patirtą žalą, kuri nustatyta pagal Vertinimo ataskaitoje apskaičiuotas remonto sąnaudas, pažymėtina, kad transporto priemonės „Audi Q7“ draudimo sutartis buvo sudaryta pagal Taisyklių sąlygas.

Kaip minėta, Taisyklių 11.1.6 papunktyje nustatyta, kad jei draudėjas ar draudėjo atstovas atsisakė remontuoti transporto priemonę draudiko nurodytose remonto dirbtuvėse ir (arba) draudėjas užsakė nepriklausomų turto vertintojų paslaugas, raštu to nesuderinęs su draudiku, ir (arba) nepateikia remonto išlaidas patvirtinančių dokumentų arba transporto priemonė nebus remontuojama, nuostolis bus apskaičiuojamas pagal draudiko nurodytų remonto dirbtuvių nustatytus detalių bei remonto įkainius ir laiko normatyvus. Pažymėtina, kad šiame papunktyje yra nustatyta viena iš draudėjo pareigų: draudėjas, prieš kreipdamasis į nepriklausomus turto vertintojus, privalo raštu apie tai pranešti draudikui ir su juo suderinti kreipimėsi į turto vertintoją aplinkybes, priešingu atveju draudikas turi teisėtą pagrindą nesivadovauti draudėjo pateikta nepriklausomų turto vertintojų ataskaita ir nuostolio dydį apskaičiuoti pagal draudiko nurodytų remonto dirbtuvių nustatytus įkainius ir laiko normatyvus.

Iš Lietuvos bankui pateiktos bylos medžiagos buvo nustatyta, kad pareiškėja nevykdė Taisyklėse nustatytų pareigų ir su draudiku raštu nesuderino nepriklausomų turto vertintojų

paslaugų užsakymo. Pareiškėja tik draudikui nurodė aplinkybę, kad kreipsis į nepriklausomus turto vertintojus dėl Vertinimo ataskaitos sudarymo, tačiau nesiėmė jokių priemonių, kad Vertinimo ataskaita būtų sudaryta, atsižvelgiant į tarp šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatas. Be to, būtina atsižvelgti ir į tai, kad turto vertintojo nustatytas automobilio remonto išlaidų dydis iš esmės skiriasi nuo draudiko apskaičiuoto nuostolio dydžio ir draudiko pateiktų autoservisų pasiūlymų, o tai suponuoja išvadą, kad Vertinimo ataskaita yra sudaryta nesivadovaujant Taisyklėse įtvirtintais žalos apskaičiavimo principais. Dėl šios priežasties, remiantis pateiktais įrodymais, negalima teigti, kad turto vertintojas, nustatydamas automobilio „Audi Q7“ remonto išlaidas, vadovavosi CK 6.38 straipsnio straipsnyje įtvirtintu sutarčių vykdymo ekonomiškumo principu ir automobilio remonto išlaidas apskaičiavo, atsižvelgdamas į ekonomiškiausią, o ne į brangiausią transporto priemonės remonto variantą. Atsižvelgiant į tai, draudikas turėjo teisėtą ir pagrįstą pagrindą nesiremti Vertinimo ataskaitoje apskaičiuotu nuostolio dydžiu ir pareiškėjai priklausančią draudimo išmoką apskaičiuoti pagal draudiko nurodytą remonto dirbtuvių nustatytus detalių bei remonto darbų įkainius ir laiko normatyvus.

Vertinant ginčo šalių pateiktus įrodymus matyti, kad draudikas, vadovaudamasis Taisyklių sąlygomis, atsisakė išmokėti pareiškėjos patirtą žalą kompensuojančią draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitoje nustatytą žalos dydį. Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjos atstovo nurodytais argumentais, jog pareiškėjos patirtas nuostolio dydis privalo būti apskaičiuojamas pagal pateiktą Vertinimo ataskaitą, kuri yra teisinga, pagrįsta ir turi juridinę galią, nurodė, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal draudimo sutarties sąlygas. Taisyklių 11.1.6 papunktyje nustatyta, kad jei draudėjas ar draudėjo atstovas atsisako remontuoti transporto priemonę draudiko nurodytose remonto dirbtuvėse, nuostolis apskaičiuojamas pagal draudiko nurodytą remonto dirbtuvių nustatytus detalių bei remonto įkainius ir laiko normatyvus. Draudiko teigimu, atsižvelgiant į pirmiau minėtas Taisyklių nuostatas, pareiškėjai atsisakius remontuoti transporto priemonę draudiko nurodytose remonto dirbtuvėse, žalos dydis buvo apskaičiuotas pagal bendradarbiaujančios remonto įmonės UAB „Autojuta“ (oficialus „Audi“ atstovas Lietuvoje) nustatytas remonto išlaidas.

Lietuvos banko vertinimu, galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka ir kaip ji apskaičiuojama. Nagrinėjamu atveju šalys sudarydamos draudimo sutartį susitarė, kad jei draudėjas atsisako remontuoti transporto priemonę draudiko nurodytose remonto dirbtuvėse, nuostolis apskaičiuojamas pagal draudiko nurodytą remonto dirbtuvių nustatytus detalių bei remonto įkainius ir laiko normatyvus. Dėl šios priežasties, pareiškėjai nepasirinkus draudimo išmokos, apskaičiuotos pagal patirtas sugadinto automobilio remonto išlaidas, mokėjimo būdo, o pasirinkus draudimo išmokos, apskaičiuotos pagal draudiko nustatytas automobilio remonto išlaidas, mokėjimą, draudikas, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, pagrįstai nuostolį apskaičiavo pagal bendradarbiaujančios remonto įmonės rinkoje vyraujančius remonto darbų įkainius. Taigi, apibendrinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, remiantis reikšmingų aplinkybių ir turimų faktinių duomenų visuma, darytina išvada, kad pareiškėjos atstovo pateikti argumentai, kad draudikas netinkamai apskaičiavo pareiškėjos patirtą nuostolį, o draudimo išmoka turi būti išmokėta, atsižvelgiant į Vertinimo ataskaitoje pateiktus duomenis, yra vertintini kritiškai.

Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad draudikas, atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėja nesutiko su apskaičiuotu nuostolio dydžiu, ir siekdamas nustatyti tikslą pareiškėjos eismo įvykio metu patirtą nuostolį, kreipėsi į tris su draudiku bendradarbiaujančias remonto įmones: UAB „Trimekta“, UAB „Automašinių dažymas“ ir UAB „Autorigeika“, kurios atliko transporto priemonės „Audi Q7“ sugadinimų remonto išlaidų skaičiavimą. UAB „Trimekta“ sudarytoje automobilio „Audi Q7“ remonto sąmatoje nurodyta, kad šio automobilio remonto išlaidos yra 4 622,92 Eur (be PVM), UAB „Automašinių dažymas“ sudarytoje automobilio remonto sąmatoje buvo nurodytos 4 655,30 Eur (be PVM) automobilio remonto išlaidos, o UAB „Autorigeika“ sudarytoje automobilio remonto sąmatoje nurodyta, kad automobilį galima suremontuoti už 4 594,59 Eur (be PVM) sumą. Lietuvos banko vertinimu, šios aplinkybės tik patvirtina draudiko

priimto sprendimo, kad rinkoje pareiškėjos transporto priemonę galima suremontuoti už mažesnę nei draudiko apskaičiuota draudimo išmoką, pagrįstumą.

Apibendrinant nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis ginčo šalių pateiktų įrodymų visuma bei draudimo sutarties nuostatomis, įtvirtinančiomis draudimo išmokos apskaičiavimo, kai dėl draudžiamąjį įvykių sugadinta transporto priemonė nėra remontuojama, sąlygas, konstatuotina, kad draudiko apskaičiuotas draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės „Audi Q7“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), sugadinimo, dydis yra pagrįstas ir atitinkantis draudimo sutarties šalių nustatytas draudimo sutarties sąlygas. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad draudimo sutarties šalys, sudarydamos draudimo sutartį, susitarė, kaip bus apskaičiuojama draudimo išmoka, kai transporto priemonė nėra faktiškai remontuojama autoservise, darytina išvada, kad pareiškėjos reikalavimas perskaičiuoti nuostolio dydį pagal pateiktą nepriklausomo turto Vertinimo ataskaitą yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Dėl turto vertintojo samdymo išlaidų

Vertinant pareiškėjos atstovo reikalavimą atlyginti pareiškėjos patirtas turto vertintojo samdymo išlaidas, pažymėtina, kad, vadovaujantis CK 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Remiantis bendrosiomis civilinę atsakomybę reglamentuojančiomis teisės normomis, pažymėtina, kad asmuo, padaręs žalą, turi ją atlyginti (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.245, 6.256, 6.263 ir kiti straipsniai). CK 6.249 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad, be tiesioginių nuostolių ir negautų pajamų, į nuostolius įskaičiuojamos protingos išlaidos, susijusios su žalos įvertinimu.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad draudikas, atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 21 d. eismo įvykių metu padarytus sugadinimus, apskaičiavo 4 918,62 Eur žalą dėl transporto priemonės sugadinimo. Pareiškėja su draudiko apskaičiuota suma nesutiko ir kreipėsi į nepriklausomą turto vertintoją. Lietuvos banko vertinimu, pareiškėjai nebuvo kilusios būtinybės kreiptis į nepriklausomą turto vertintoją tam, kad nustatytų pareiškėjos patirto nuostolio dydį, nes draudikas, remdamasis draudimo sutarties sąlygomis, nuostolį ir draudimo išmoką apskaičiavo teisingai ir pagrįstai. Darytina išvada, kad draudiko apskaičiuotai draudimo išmokai iš esmės neturėjo įtakos pareiškėjos pateikta Vertinimo ataskaita. Be to, pareiškėjos patirtos turto vertinimo samdymo išlaidos neatitinka Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. kovo 20 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-479/2002, įtvirtintų nuostolių, kaip nukentėjusiojo asmens padarytų išlaidų, požymių, t. y. jos nebuvo priverstinės ir būtinos, todėl draudikas neprivalo atlyginti nepriklausomų turto vertintojų samdymo išlaidų ir pareiškėjos atstovo reikalavimų kompensuojamųjų palūkanų.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos L. V. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius